

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕДИНИН БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫН ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН ОРГАНЫ

19 25 ЧАДА ТУРААЛАШТЫР. 1952 сентябрь 17 СРЕДА № 182 (2612) ӨРТӨӨ 20 КОП.

ВКП(б)-нин XIX съездинге областың ажылчы чоннары чедишкнниг ужуражып турар (1 арын).
Күрүне мурнунга хүлээлгезин күүсеткен (1 арын).
Партиянын XIX съездинин материалдарын коммунистер таныжып турар (2 арын).

Чаагай дүжүттү чидирип чокка ажаап алыр (2 арын).
Күш-ажылга үлегерлиг болур (2 арын).
Колхозтар тудуунда (3 арын).
К. Онга.—Малчынарнын дуржулганын калбарып (3 арын).
Агрономнуг сүме (3 арын).

А. Тушков.—Колхоз өлүгүзүнү камгалалы (3 арын).
Бүгү чурттарыны тайбын талаакчыларынга тайбын камгалалчыды бүгүкорей конференцияныны кыйгылары (4 арын).
«Кол чүүл — тайбын!» (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Партия кижигүнүгө кандидаттарны кижизидер

Коммунист партия — совет нийтелелдин организакачы болгаш башкарыкчы күжү, оон политиказы совет тургузунун амыдыралчы үнденини. Коммунист партия ажылчы чонун миллион-миллон масса-зы-биле сырый харылаалыг. Оон хүрээлени эп-сеткилдин, ажил-чорудулганын болгаш сагылга-чурумунун чаңгыс болуп катышканы-биле быжы.

«Совет Эвилелиниң Коммунист партиязы — ажылчы ангыныч, күш-ажылчы тараачыннарнын болгаш ажылчы интеллигенцияныч кижилеринден организаастагынан бир аай бодалдыларнын — коммунистернин эки-тура дайычы эвилели болур» — деп партияныч өскерткен Уставынын төлөвилелинде бижээ.

Партия кижигүнүгенин хүлээлгелерин дугайында улам-на долу тодаргайлаашкын ВКП(б)-нин XIX съездинге чугаалажып көөрү-биле кылган Уставтын өскерткен төлөвилелинде бердинген. Партиянын күжүнү болгаш күчү-шыдалынын кол чүүдү болур партиянын чаңгыс ээни партиянын кижигүнү-даа, партия кижигүнүгө кандидат-даа бир дөмөй бүгү кемчелер-биле камгалалар хүлээлгелиг. Оон ужурунда партия кижигүнүгө кандидат болурунун чуруму партияныч кижигүнүгө кирип алырынын чуруму-биле мырынай дөмөй.

Бистиң партиявыс болза, доктааткан бир чыл кандидат стажын эргипти кандидаттарнын иштинден чаа кижигүнүгенин хүлээп албай турар. Чүге дээрге, партия кижигүнүгө кирерин күзөөн кижигүнүгө партиянын программанын, уставын, тактиказын ол стажтын дургузунда таныжар, а партия организаациязы болза, ол-ла үеде кандидаттын мөзү-шынарын хынап билип алыр.

Ынчалза-даа, партия организаациялары партия кижигүнүгө кандидаттарныч чедир кижизитинеринге бүгү-ле болур аргалар-биле дүрген, чедишкнниг, ажил-херекчи ээ-биле дузалаар сорулга туруп турар. Бистиң партиявыс партия кижигүнүгө кандидаттарны кижизидериниң херээн база бир эн чугула сорулга деп санап келген болгаш санап турар.

Ындыг турбуза, партиянын кандидаттарын ВКП(б) кижигүнүгө хүлээп алырынга белеткээр ажылды областа партия организаацияларынын элээн хей кезин кошкаткан деп чүвени Кызыл хоорайнын болгаш районнарнын партия конференциялары шынгыс демдеглээ.

ВКП(б)-нин Кызыл хооркомунун үчүдүндә турар кандидаттарнын 42 хуузу кандидат стажын эрттирген. Партиянын Улуг-Хем райкомунун кандидаттар-биле ажылында улуг чөптөстөр барын ийн чыл бурунгаарла ВКП(б) обкомунун бюрону демдеглээн турган. Анык коммунистерниң, ылангы партия кижигүнүгө кандидаттарнын ортузунга политиктиг кижизидилге ажылын экижидерин обком ол райкомдан негезен. Бо ажылды ол райком ам-даа экижитпээн. Партия кижигүнүгө 42 кандидаттарнын иштинден 33-жүнүчү стажы эрткен. Оон иштинде 25 кижигүнүгө ВКП(б) кижигүнүгө кандидаттарына 10—12 чылдар болгулаан. Мындыг чөптөстөр-биле партия эп-жетип шыдаас. Ол ышкаш Өвүр, Тес-Хем, Чөөн-Хемчик районнарнын партия организаацияларында байдал оон база-ла дээрелейин турар.

ВКП(б) кижигүнүгө кандидаттарны кижизидери — чугула сорулга. Кижизидилгенин бир эн-не чугула аргазы — партияжи даалга. Ындыг даалгалар партияныч бүгү кижигүнүгө-биле бир дөмөй кандидат бүрүзүгө бердинген турар ужурулду. Ол даалгаларнын күүселденин партия организаацияларынын секретарьлары боттары организаастар болгаш контролдар херек. Ол болза, партия кижигүнүгө кандидат бүрүзүнү илпеккейи, ажилчыи, бедик билигил мөзү-шынарын доктаамал хынаарынын, оон

ажыл амыдыралында четпестерин чогуур үезинде болдурбазынын болгаш оон партияжи сагылга-чурумга өөредиринин кол аргазы болур. Партия кижигүнүгө кандидаттар чүгле ынчаарда партияжи амыдыралга идепкейлиг киржиригге кезээде белен байдалды кылдыр чанчыгып кижизитинер.

Партия кижигүнүгө кандидат бүрүзү хүлээлгелер дугайында партия Уставынын негелделерин чайгылыш чок күүседир дээш боду идепкейлиг болур ужурулду. Оон ындыг бүрүзүгө партия организаациязы, оон бүгү коммунистери ыяк билген турар хүлээлгелиг. Кандидаттарныч политиктиг билининиң өзүлдезинге эки дузалаар. Партия организаациязынын бүгү-ле практиктиг иштики ажылы кандидат бүрүзүнүч билининиң декнелин бедиринче, большевизминиң теориязын оон шийгээдип алырыныч угулган турары чугула.

Партиянын хүрээленинге кирген ол анык кижилер партия организаациязынын ажылынын хүн-бүрү эки дуржулгазындан большевикчи кижизидилгени чедип алган турар. Коммунистернин хуралдарына чугаалажып, шийтирлежип турар айтырлар бүрүзү партияныч нийти политиказы-биле, тактиказы-биле болгаш директивалары-биле эки кол-баштылары чугула. Партия чырыдышкынынын четкизинге кандидаттар ыяавыла өөренип кирген турарын, политиктиг болгаш урам-чөгаал литератураны, солуннар болгаш сеткүүлдерни үргүлчү номчурунга оларны улам эки чанчыгырарын партия организаациялары чедип алыр. Номчулга — марксизм-ленинизмниң теориязын шийгээдип алырынын кол болгаш онза таарымчалыг аргазы. Мону кандидаттар боттары сонуургаар херек. Партия кижигүнүгө кандидат болза, партия организаациязынын амыдыралында идепкейлиг киришпешаан, чонун эрге-ажы дээш бедик күзүл чүткүлдүдү, туруштуг байдалынын болгаш шийтирлежип характерлини ылап бүзүредир ужурулду.

Партия кижигүнүгө кандидаттарны хүлээп алгаш, оон соонда оларны кижизидилгенин дугайында утуптар хоралыг практиканы болдурбас. Партия организаациязы бүрүзү партиянын өскерткен Уставынын төлөвилелинде бижээн негелделерин ам бүгү коммунистерге соксаал чокка тайылбырлаар херек. Партияныч уставтыг негелделерин күүседип сагыр талазы-биле партия кижигүнүгери эн-не үлегержи болур ужурулду.

«Партияныч кижигүнүгө киреринге белеткенирде кандидаттарга партия организаациязы дузалаар хүлээлгелиг. Кандидат стажы төнгөн соонда партияныч кижигүнүгө кандидаттын дугайында айтырыгын партия хуралына партия организаациязы көөр ужурулду. Бир эвес партияныч кандидатты партия организаациязынын чөптүг деп санаан чыл-дагааны-биле бодун чедир илеретип шыдаваан болза, партия эге организаациязы анаа кандидат стажын бир чылдан үр эвес хуусаада узады билбур. Партиянын кандидатты кандидат стажын эрттирер үенин дургузунда бодунун хуузуна шынары-биле партия кижигүнүгө хүлээп алыр төлөп чок деп илеретинген таварылгада оон партияныч кандидаттын үндүрер дугайында шийтирлини партия организаациязы үндүрер». Партияныч өскерткен Уставынын төлөвилелинде бо негелде болза, партия кижигүнүгө кандидат-биле партия организаацияларынын ажылын экижидер, а ол ышкаш кандидат стажын эрттеринге кандидаттарныч боттарыныч хары-салгазын бедидип турар.

Областың социалистич чаартылганынын темпизин дүрдөдиринге үлү ижылдар негетинип турар. Маала коммунистернин мурнакчы ролу болгаш партия организаацияларынын эки ажылын көргүзөр херек, ындыг төлээде, партия организаацияларынын хүрээленин улам быжылгаары — чугула сорулга.

Мурнунда ажилдавайн турган өгүбүлээри 26 херэеженер тараа ажаап алышкынында ажилдап турарлар. Оларнын хей кезин күш-ажылдын бедик бүдүрүкчүлүгүн чедип ап турар. Механизациятынган шанда тараа арыглаашкынында ажилдап турар эштер Санарова, Сорокина, Орехова, Неволлина, Амирмит, Хураганмай, Кара-оол, олар ажил үлгүнүн хүн бүрүлде-ле 150—200 хуу күүседип турарлар.

Мурнунда ажилдавайн турган өгүбүлээри 26 херэеженер тараа ажаап алышкынында ажилдап турарлар. Оларнын хей кезин күш-ажылдын бедик бүдүрүкчүлүгүн чедип ап турар. Механизациятынган шанда тараа арыглаашкынында ажилдап турар эштер Санарова, Сорокина, Орехова, Неволлина, Амирмит, Хураганмай, Кара-оол, олар ажил үлгүнүн хүн бүрүлде-ле 150—200 хуу күүседип турарлар.

ВКП(б)-ниң чоннары

Съездиге алдар кылдыр

ТООРА-ХЕМ. (Радио-биле). Партиянын XIX съездинин директиваларын Току районунун ажылчы чоннары калбаа-биле таныжып турар. ВКП(б) райкомунун секретари эш Намзынын редакцияга дыннатканы болза:

— Съездинин беш чыл планынын талазы-биле директивазын болгаш партиянын чаа Уставына Топ Комитеттин төлөвилелин районунун иштинде кичээнгелиг калбак таныжып турар. Сөөлгү беш хонукта 21 кезек черлерге хей кижигиржил хуралдар эрткен. Анаа айтырлар салыр, боттарынын санал оналын кириштирер талазы-биле чонунун бот-идепкейи дыка бедик болуп турар.

«Май бири» көдээ ажилгай артелиниң тудуг бригадазы (бригада иш Самий-оол) бо чылгы бүдүрүлгө планында көрдүнгөн чуртталганын 12 бажынарнын 10 бажыны доозуп, ажилдаа кириген. Олар съездиге күш-ажылчы белек болдуруп, пландан дашкаар 1 складты, 1 чунар-бажыны кылгышаан, чуртталганын арктан 2 бажыны доозар болгаш 12 чаа бажынарны шуптузун кырышалаар хүлээлге алганнар.

Артельдиң анымыртывыш бригадазы (бригадир эш Шаннаанай) бердинген өлүк планын 110 хуу күүсетпешаан, херегел кооперациязынга 4 тонна тоорукту, 2 тонна кат чулун чып киририн хүлээп алган. Олар ол сорулганын чогуур өйүндө шевтерин, харын ыракта ажыр күүседирлер.

Ажылчы чонун шак ындыг патриотчу илерээшкнни районда калбарып турар. Мал чеми белеткээр планын 110 хуу күүседирин хүлээп алган «Совет Тыва» көдээ ажилгай артелиниң хову бригадазы ол сорулганын 114 хуу кылдыр боттандырган.

Партия организаацияларында доктаамал ажилдап турар агитколлективтерден ангыда, ВКП(б) райком тускай пропагандистерин чыгылдырып сургааш, материалдар-биле бүрүн хандырып чоруткан. Ол ажилдар көдээ парторганизацияларда барык-ла өөредилге хевирлиг эртип турар.

Бедик хүлээлгелерни ап турар

ВКП(б) XIX съездинин хүн айтырларынын дугайында ВКП(б) ТК-нын дыннадын Улуг-Хем райында «УТКА-нын 25 чыл ою» совхозтун ажылчын, албан-хаакчытары митингиге болгаш бригадаларга болган хуралдарыга таныжып чугаалашканын.

Бо айтырыгын дугайында болгулаан митингилерге болгаш хуралдарга совхозтун эр, херэежен ажилчынары болгаш албан-хаакчытары идепкейлиг киришкен болгаш ВКП(б)-ниң XIX съездинге чедишкнниг ужуражыры-биле бедик хүлээлгелерин алган.

Ол хүлээлгелерин иштинде дүжүт ажаалдазын сентябрьнын 15-те бүрүн дооспешаан, күрүнеге 600 тоннадан өзээш эвес кызылгасты киририн хүлээнгенер.

ВКП(б)-ниң ам болур деп турар XIX съездинге алдар болдурган социалистич хүлээлгезин эрестиг күүседир дээш стахановчулар күженишкнниг ажилдап турарлар. Комбайнёрлар эштер Киреэн, Вершагин олар хүн-бүрүлде-ле ажил нормазын 130—160 хуу күүседип, гектар бүрүзүнден 18—20 центнер дүжүттү ажаап ап турар. Моторист эш Акимов хүлээлгезин ак-сеткилдиг күүседип, артык шактарда ажилдап турар.

Мурнунда ажилдавайн турган өгүбүлээри 26 херэеженер тараа ажаап алышкынында ажилдап турарлар. Оларнын хей кезин күш-ажылдын бедик бүдүрүкчүлүгүн чедип ап турар. Механизациятынган шанда тараа арыглаашкынында ажилдап турар эштер Санарова, Сорокина, Орехова, Неволлина, Амирмит, Хураганмай, Кара-оол, олар ажил үлгүнүн хүн бүрүлде-ле 150—200 хуу күүседип турарлар.

XIX съездинге областың ажылчы чедишкнниг ужуражып турар

НЫЗЫЛ ХООРАЙНЫЧ БУДУРУЛГЕЛЕРИНДЕ

Тос айларнын програмказын ай бурунгаар күүсеткен

ВКП(б)-ниң XIX съездинге болгаш партияныч IV область конференциязынга уткуштур алган хүлээлгезин Кызылдын авторота коллектив ак-сеткилдиг күүседип турар.

Төрөөн чуртуун мурнунга берген сөзүнге ээ болур дээш коллективниң кижигүнүгери чаңгыс эп-сеткилдиг ажилдап турган. Халас шак эрттирбес дээш кижиги бүрү бүгү күжүн Төрөөн чуртунун улам быжыгып чекеткелери дээш могаг чокка ажилдап турар.

Ажыл-ишке холбашкан боттуг удуртулганын болгаш ол бүгү кызымак күш-ажылдын түңнелинде коллектив 9 айларнын программанын 1 ай бурунгаар 108 хуу күүсеткен. Тодаргайларга ол 8 айларнын сөөртүлгө планын тонна километр талазы-биле коллектив 133 хуу күүсеткен.

Коллектив август айда база-ла багай эвес көргүзүлгелериг болганын түңнелден илерээн. Сөөртүлгенин тонна талазы-биле күүселдези 133 хуу, тонна километр талазы-биле 107 хуу болган. Оонашкан хүлээлгезинге ак-сеткилдиг, күш-ажылга кызымак кижилер коллективте хүн-бүрү улам-на көүдөп турар.

Чолаачы 200 муңчу Зюзин 61 литр бензинни камнап алгышаан, август айда онаалдазын 115 хуу күүсеткен. Ол ышкаш чолаачылар Поминов сөөртүлгө планын 150 хуу, Еманов 38 литр бензинни камнап, онаалдазын 163 хуу, Анаптын 118 литр бензинни камнап, планын 123 хуу, Петеримог — 140 хуу күүсеткен.

Моон-биле кады август айда үш норманы күүсеткен снесарь Паташтовун ак-сеткилдиг күш-ажылга айтыры чугула. Ол ышкаш чазанычы Тимохин нормазын 295 хуу, будучу Орлов — 153 хуу, чазанычы Леснов — 188 хуу кылдыр тус бүрү күүсеткенер.

Амгы үеде бүдүрүлгенин чыл планын Октябрьнын социалистич резолюциязынын 35 чыл оюнга уткуштур ноябрь 1-де долдур болгаш ажыр күүседир дээш социалистич чарыш калбарып турар. Коллектив ол хүлээлгезин база-ла чогуур өйүндө боттандырып шылаар.

Областың чурт үлегурунүн бүдүрүлгелер партиянын ээлчеглиг XIX съездинге чедишкнниг ужуражырынын социалистич чарыжын калбарып турар. Чурт үлетпүрүнүн область бүдүрүлгелери сес айларнын иштинде бүдүрүлгө программанын 96,3 хуу, районнар бүдүрүлгелери 95 хуу күүсеткен.

Социалистич чарыштын чаа көдүрлүүшкүнү

Съездиге алдар болдурган социалистич чарышты улам-на калбарып, бүдүрүлгө программанын күүседир талазы-биле мурнакчы ажилдап турар бүдүрүлгелер бар. Кызылдын сапог мастерскаязы бүдүрүлгө программанын 116 хуу, алты заводу 103 хуу, дааранылга комбинады 104 хуу чедир күүсеткенер. Оон-биле чергелештир чамдык районнарнын бүдүрүлгелери база багай эвес ажилдап турарын демдеглээр херек. Чижээлээрге, Туранын үлетпүр комбинады август программанын 126 хуу, Сарыг-Септин үлетпүр комбинады 120 хуу күүсеткенер.

Районнар болгаш область бүдүрүлгелери механизацияны калбаа-биле ажилдап турар апарган. Оон ачызы-биле Кызылдын сапог мастерскаязы, дааранылга комбинады бүдүрүлгө программанын бүгү көргүзүлгө талазы-биле күүсеткенер. Чурт үлетпүрүнүн бүдүрүлгелери продукцияны шынарнын бедидип, оон бот-өртөөн чингедип турар апарган.

Партияныч XIX съездинге уткуштур стахановчу ээлчегге шийчезин область типографиязынын коллектив алган хүлээлгелерин ак-сеткилдиг боттандырып турар. Августын ийги чартында үндүрген түңнел өзугаар алырга, полиграфчылар Төрөөн чуртунга берген сөзүн ээлеп шыдааннар.

Бүдүрүлгенин сехтеринин талазы-биле алырга, эш Н. Бражниковтун удуртканы парлаар сех бирги черин ээлеп, август айнын планын 121,9 хуу күүсеткен.

Социалистич чарышка алган бот-хүлээлгелер талазы-биле парлакчы Ф. Чинули август айда бүдүрүлгө

ХАНДАГАЙТЫ. (Радио-биле).

Эрткен үелерде тарылга чок, чугула Чөөн-Хемчик болгаш Барыян-Хемчик районнардан тараалап ап чоңаан Өвүрнүн ажылчы чоннары коллективтиг ажил-агынын ачызыдан тарылганы сөөлгү чылдарда калбарткан. Тарааны чүгле боттарыныч херегеленинге четчир кылдыр эвес, харын күрүнеге хөйү-биле кирип турар кылдыр өстүрген.

Районун колхозтары бо чылдын мурнуку үелерден денел чок чаагай тарааны өстүрүп алганнар. Дүжүт багай эвес, куду-ла дээни галдан 8 центнер болуп турар, ол дээр-ге Өвүр районунун амгы байдалына биче эвес чедишкнни болур.

Күрүнеге тараа дужаалганын чедишкнниг чорутпешаан, дүжүт алышкынын сентябрь 10-да район 41 хуу ажырып турган. Ылангыя «Коммунизмге орук» колхоз (даргазы эш Шагжи, парторганизация секретари эш Дамдын) күрүнеге дужаар тараа планын районда мурнап, хуусаазынын бетинде күүсеткен.

Ол колхозтун хову турлаанда тараа кестирер 2 машиналарлыг 40 кижиге ажилдап турар. Колхоз тараазынын кезилденин 70 хуу, бастырылганын 23 хуу чорудуп турар. Тараажыларнын шак ындыг кызымак күш-ажылы районун өске-даа колхозтарында калбарып турар.

Артельдиң хову тургаларында

ШАГААН-АРЫГ. (Телефон-биле). Көк-Чыраада Ленин аттыг көдээ ажилгай артели Улуг-Хем районун мурнакчы колхозтарынын бирээзинге санатырып турар. Күрүнеге дужаар тараа планын хуусаазынын бетинде ажыр күүсеткен.

Колхозчулар амгы кол күжүн дүжүттү чидирип чокка, кыска үеде ажаап алырыныч угуландыргаш, улам бедик темпи-биле ажилдап турар. Колхозтун Баян-Колда тарап кестирер 6 машиналар соксаал чок ажилдап турар. Ынчаарга Дөн-Терек шөвүлде тараазын Шагаан-Арыг МТС-тин дуржулгалыг комбайнэри эш Бюрбю ажаап турар.

Келир чылдын тарылганынга үезин уруушкуну база эгелей берген. Сентябрь 10-га чедир тараазынын 62 хуузу ажаап алган, ол ажылды партияныч область конференциязыга уткуштур доозар дээш улам күженишкнниг ажилдап турар.

Чер болгандан

Ийн-Талда Жданов аттыг колхозтун тудуг бригадазы партиянын область конференциязынга күш-ажылчы белек кылдыр чуртталганын 4 чаа бажынарнын, 2 автомашиналар турар гаражты ажилдап та кирген.

Мөңгүн-Тайга районунун ажылчы чоннары партияныч XIX съездинин директивалары-биле калбак таныжып турар. Сентябрьнын 7-ден 12-ге чедир болган 12 кезек черге 580 ажыг кижиги киришкен хуралдарга чоңдан 54 айтырларны салып, 56 кижиги боттарынын саналдарын берип турган.

Хорум-Дагда Жданов аттыг колхоз күрүнеге тараа дужаарынын планын Чөөн-Хемчик районда мурнап күүсеткен. Сентябрь 10-да баштайгы аванс-биле колхозчулар трудень бүрүзүнге 1,8 килограмм тарааны алган. Ол хүн Кижээ — 1,4 тонна, Шогбан — 1,3 тонна, Седий-оол — 1,2 тонна, Ыйыкпаян — 1,1 тонна тараа алганнар.

ВКП(б) Току райкомунун библиотеканыга партиянын XIX съездинин директиваларын болгаш анаа хамаарышкан материалдарны чыгылдырып тургускан. Чонуну сонуургалдык айтырларын харылаар, ылангы агитаторларга дуза көргүзөр сорулга-биле райком консультация база тургускан.

Улуг-Хем районда Ворошилов аттыг колхоз сентябрь 10-га чедир үезин участогундан 50 тонна кызылгасты, 30 тонна суланы арылдап уруп алган. Ол ышкаш мал чөмүнге 696,2 тонна сирени болгаш 160 тонна силосту белеткеп алган.

Тараажыларнын күш-ажылы

ХАНДАГАЙТЫ. (Радио-биле). Эрткен үелерде тарылга чок, чугула Чөөн-Хемчик болгаш Барыян-Хемчик районнардан тараалап ап чоңаан Өвүрнүн ажылчы чоннары коллективтиг ажил-агынын ачызыдан тарылганы сөөлгү чылдарда калбарткан. Тарааны чүгле боттарыныч херегеленинге четчир кылдыр эвес, харын күрүнеге хөйү-биле кирип турар кылдыр өстүрген.

Районун колхозтары бо чылдын мурнуку үелерден денел чок чаагай тарааны өстүрүп алганнар. Дүжүт багай эвес, куду-ла дээни галдан 8 центнер болуп турар, ол дээр-ге Өвүр районунун амгы байдалына биче эвес чедишкнни болур.

Күрүнеге тараа дужаалганын чедишкнниг чорутпешаан, дүжүт алышкынын сентябрь 10-да район 41 хуу ажырып турган. Ылангыя «Коммунизмге орук» колхоз (даргазы эш Шагжи, парторганизация секретари эш Дамдын) күрүнеге дужаар тараа планын районда мурнап, хуусаазынын бетинде күүсеткен.

Ол колхозтун хову турлаанда тараа кестирер 2 машиналарлыг 40 кижиге ажилдап турар. Колхоз тараазынын кезилденин 70 хуу, бастырылганын 23 хуу чорудуп турар. Тараажыларнын шак ындыг кызымак күш-ажылы районун өске-даа колхозтарында калбарып турар.

Артельдиң хову тургаларында

ШАГААН-АРЫГ. (Телефон-биле). Көк-Чыраада Ленин аттыг көдээ ажилгай артели Улуг-Хем районун мурнакчы колхозтарынын бирээзинге санатырып турар. Күрүнеге дужаар тараа планын хуусаазынын бетинде ажыр күүсеткен.

Колхозчулар амгы кол күжүн дүжүттү чидирип чокка, кыска үеде ажаап алырыныч угуландыргаш, улам бедик темпи-биле ажилдап турар. Колхозтун Баян-Колда тарап кестирер 6 машиналар соксаал чок ажилдап турар. Ынчаарга Дөн-Терек шөвүлде тараазын Шагаан-Арыг МТС-тин дуржулгалыг комбайнэри эш Бюрбю ажаап турар.

Келир чылдын тарылганынга үезин уруушкуну база эгелей берген. Сентябрь 10-га чедир тараазынын 62 хуузу ажаап алган, ол ажылды партияныч область конференциязыга уткуштур доозар дээш улам күженишкнниг ажилдап турар.

Чер болгандан

Ийн-Талда Жданов аттыг колхозтун тудуг бригадазы партиянын область конференциязынга күш-ажылчы белек кылдыр чуртталганын 4 чаа бажынарнын, 2 автомашиналар турар гаражты ажилдап та кирген.

Мөңгүн-Тайга районунун ажылчы чоннары партияныч XIX съездинин директивалары-биле калбак таныжып турар. Сентябрьнын 7-ден 12-ге чедир болган 12 кезек черге 580 ажыг кижиги киришкен хуралдарга чоңдан 54 айтырларны салып, 56 кижиги боттарынын саналдарын берип турган.

Хорум-Дагда Жданов аттыг колхоз күрүнеге тараа дужаарынын планын Чөөн-Хемчик районда мурнап күүсеткен. Сентябрь 10-да баштайгы аванс-биле колхозчулар трудень бүрүзүнге 1,8 килограмм тарааны алган. Ол хүн Кижээ — 1,4 тонна, Шогбан — 1,3 тонна, Седий-оол — 1,2 тонна, Ыйыкпаян — 1,1 тонна тараа алганнар.

ВКП

Партиянын XIX съездинин материалдарын коммунисттер танышып турар

БАРЫН-ХЕМЧИК РАЙОН

КЫЗЫЛ-МАЖАЛЫК. (Телефон-бизнес). ВКП(б)-нин ам болур деп турар XIX съездинин беш чыл планынын талазы-биле директиваларын. Коммунисттер партиянын өскерткен Уставынын төлөвилелин Барыш-Хемчик районунун партия хуралдарына коммунисттер калбаа-биле чугаалажып турар. Сентябрьнын 5-ке чедир болган партиянын 10 эге организацияларынын хуралдарында мында турар коммунисттерини 75 хуузу кирип, санал шүгүмчүлдерин калбарып турган.

Кызыл-Мажалык чеди чыл школаныда партия организацианын хуралына коммунисттер Лопсан-Ендайын чугаалааны болза:

— Бистиң улам чечетелишикин чаагай чурталгавыс Коммунисттер партиявыстың ажил-чорудуга-биле шуут холбашкан. Ол аске-жикти биске берген улуг Сталинын үр үеде чурттаарын күзээр ужуруг бис.

Беш чыл планынын директиваларынын талазы-биле бодунуң санадыга оон демделгезин болза:

— Областа транспортту сайзырадыр сорулга-биле Кызыл биле Абакан аразынын оруун асфальтлап, районнар аразына шоссе оруктарын кылырын областың беш чыл планына кирири чугула.

Эрги-Барлакка «Большевик» көдө ажил-агый артелинде парт-организацианын хуралына коммунисттер эш Идам-Сурунунуң санал киргезин:

— Партия Уставынын төлөвилелин IV бөлүндө съездини 4 чылда бир катап чыгылдыр дээниң 5 чыл кылдыр өскерттир. Чүге дээрге, эртен беш чылды түнөвишаан, чаа

беш чылды сорулгаларын айтырынга таарымчалык болур.

Районунун суд болгаш прокуратура органнынын коллективинде парт-организацианын хуралына эш Көгөлдүн чугаалааны болза:

— Уставтын төлөвилелинде хоор-комнарнын болгаш райкомнарнын пленумдарын ай санында чыгылдыр азнын 1,5 ай болганда чыгылдыр деп саналдык мен. Ону ажилдын практиказынча көргүзүп турар.

Моон-биле кады ол болган хуралдарга партиянын ажилында бар четпестерин болгаш чамдык коммунисттерини кежигүнүзгү өзөс мөзү шынарын, ажил-ишке харысалга чогуң база чиди-биле шүгүмчүл турган.

Хөндөлөндө «Победа» көдө ажил-агый артелинде парт-организацианын хуралына ВКП(б) кежигүңүңе кандидат эш Дамба артель баштаар ченинин даргазы эш Таржааның удуруткучу шинчи чок, чөгөнчү байдалын, арагалаар, чурум чок чуруну шыны-биле илереткен. Ол ышкаш районунун суд, прокуратура органнынын коллективинде парт-организацианын кежигүнү эш Бичи-урунун үрүткучу арагалаар, чурум чогуң, билгиди бедиринге кандыг-даа хемчек албайн турарын, оон сөзү-биле ажил-амыдарыла дүшпөй, мынчага чедир бижик безин билбес болуп турарын эш Токур-оол болгаш оонда өскөлөр шүгүмчүлө турган.

Шак ындыг четпестер районун кайы-даа парт-организациаларында бар деп чүвени коммунисттер илередип турар. Съездинин материалдары-биле таныжар чорук чер болганда улам калбарып турар.

О. НАЗЫН-ООЛ.

КАА-ХЕМ РАЙОН

Каа-Хем районунун девискээринде партия эге организацияларынын коммунисттер ВКП(б)-нин XIX съездинин материалдарын чугаалажырын үргүзүлөп турар.

Беш дугаар беш чыл планынын талазы-биле директиваларын болгаш партиянын өскерткен Уставынын төлөвилелин чугаалашкан партия хуралдары «Победа», «Большевик», «Октябрь 30 чыл ою» колхозтарга болгаш районо коллективинге болуп эрткилээн.

Маана коммунисттер болгаш ажилчы чон политиктиг бедик идея-кей-биле кирип турар. «Октябрь 30 чыл ою» колхозта коммунисттер эш Шарайпар партиянын өскерткен Уставынын төлөвилелин дугайын чугаалашкан хуралга мынча деп чугаалаан:

— Мен Уставтын төлөвилелинги өзиг күзөл-биле катыжып, оу дегип тур мен. Партиянын өскерткен Уставынын төлөвилели коммунисттерге болгаш партия организациаларына улам тодаргай негелдерин тургузуп турар-дыр. Ол билээ, бистиң партиявыстын хүрээленин, партияны сагылга-чурумну улам быжыглап турары тодаргай. Бистиң партиявыс шак ындыг Устав чокка

коммунисттер нийтиледди тургузуп шыдаас. Бистиң чуртвууска коммунисттерин тургузар дээш демиселге коммунисттер партиянын бүгү кежигүннеринин мурнакчы ролун чаа Устав улам күштедирер. Партиянын бүгү кежигүннери болгаш кандидаттары база партия кежигүңү эвестер-даа Уставтын бо төлөвилелин ханызы-биле өөренип ужурул бис. Партия кежигүнүнүң хүлээлгелерин дугайында ында бижиттинген негелдерини ылаптыгы-биле сагып күзөдир ужурул бис. Мен колхозчу малчы мен. Социалисттер чарышка мурнакчы болурумну күзөлдөм.

Мындыг саналга коммунисттер бүгүзү катыжып турар. Устав төлөвилелин чамдык параграфтарына харын ам-даа күштелишикинги негелдерини кирир дугайында боттарынын күзөлдөр коммунисттер илередип, тодаргай саналдарын берип турар.

Амгы үеде ВКП(б)-нин XIX съездинин материалдарын шуут кичээл чуруму-биле өөренириң черде партия организациалары эгелээн.

Н. ЧИЧИНН.

Чаагай дүжүттү чидириг чокка ажаап алыр!

☆☆☆

Амгы үеде бистиң кол сорулгавыс

Колхозтун шөлүндөн байлакшылдыг дүжүттү өстүрүп алыры бистиң кол сорулгавыс турган. Ол талазы-биле бедик көргүзүлгелериң чеди алып бис деп хүлээлгени областың ажилчы чоңунун эш Сталинга чоруткан чагаазына база хүлээлген бис.

Ол сорулганы күзөдир дээш эвээш эвес ажилдарың кылбышаан, МТС-тиң механизаторларынын улуг дузаламчызы-биле бистиң колхозчуларывыс эки көргүзүлгү болган. Тараанын байлакшылдыг дүжүдүн өстүрүп алган, гектардан ортумаа-биле 16—17 центнер тарааны ажаап ап турар бис.

Бистиң мурнувуска тургустунган чаа сорулга болза, тараанын дүжүдүн өй-шаанда, чидириг чокка ажаап алышыаан, күрүңге тараа ду-жаалдазынын планын хуусаа бетинде күзөдир турган.

Ол ажилга бис база-ла улуг белеткедиг ужурашкан бис. Дүжүт ажаалдазынга хереклээр бүгү херекселерин болгаш машина-чепсектин септелгезин баш бурунгаар эки шынарлыг кылбышаан, тырттар күштүн болгаш кижини күжүнүн хууаалдазын кылгаш, ону бүгү колхозчуларынын хуралына бидылаткан бис. Ол-ла хуралга дүжүт ажаалдазынын график планын база бидылаан.

Бо чорук бистиң күжүвүстүң шың хууаалдазын таарыштырган болгаш кылдыр ажилды тодараткан.

Тараанын нийтизи-биле бижарын манабайн, бөдүүн машиналар-биле болгаш хол-биле бижаннап кезип эгелээн бис. Ол болза, тараанын улуг чидиригинде бистиң чайлаткан болгаш дүжүт ажаалдазын дүргө-деткен. Тараа калбаа-биле быжа бергенде биске МТС-тиң чоруткан комбайнлары чеди келеш, бола тарааларын кезилдизин шапкыны-биле чидириг чокка кылып берген.

Бистиң хову бригадаларында шуут 42 колхозчулар ажилдап турар. Олар дүжүт ажаап алышыкчыны кыска хуусаада, чидириг чокка чорудар дээш улуг күжөшкүчүлүгү ажилдап турарлар. ВКП(б) кежигүнү эш Очур бодунун назыны улуг-даа болза, анаа торулбайн тараа кургалаазына ажилдап, ажилга

улу ынакшылдыг болгаш кызымаан көргүскен.

Ат машиназы-биле тараа кестиркичелери эштер Анай-оол, Биче-оол олар нормазын хүн-буруде-ле 150—200 хуу күзөдир турарлар.

Тараа сөөрткүчүлери эштер Манзыр-оол, Седип-оол олар хүн нормазын 100—150 хуу күзөдир турар.

Бригаданын повары эш Кара-кыс ажилга аксеткилдиг болуп, ченин озалдашкын чокка, шынарлыг кылып турар. Сноп баглакчылары эштер Бичижиж, Денземмаа олар хүнде 400 сноп багларга нормазын 450—475 чедир баглар турарлар.

Ол ышкаш бистиң бригадалык мал ченин белеткелин 100 хуу күзөдир. Мал ченин белеткелинге-даа, тараа ажаап алышыкчыны-даа бригаданың ажилына колхозтун школары уруулары улуг дузаны чедиргенер. Оларнын иштинде улуг улуска көрдүңгөн нормаларны безин ажыр күзөдир турган Доржу, Кызыл-оол ышкаш мурнакчы школарыны оналал демделгези чугула.

Бригадага агит-масалыг ажилды, агитаторлары дамчыштыр партия эге организацианы үргүлчү чорудуп турар. Колхозчуларынын хүнде кылган ажилын үйчтик эш Нөмөй түнээш, көргүзүг самбыразынга азып турар.

ВКП(б)-нин ам болур деп турар XIX съездининге холбаштырган митингин бистиң бригадалык эрттиргеш съездинин хүн айтырынын дугайында ВКП(б) ТК-нын дынадыкчыларын ВКП(б) райкомунун секретари эш Чылбак-оол биске таныштырган.

Ол митингине бедик хүлээлгелерин алган бис. Алган хүлээлгелериныс тараа ажаап алышыкчынын сентябрынын 20-де бүрүн доозар болгаш МТС-тин ажилдаанына натура төлөвирин хуусаа бетинде үзө төлээр деп хүлээлген бис.

Бо хүлээлгенистиң чедишикинги күзөдир дээш моон-даа артык күжөшкүчүлүгү ажилдап бис.

М. МОҢГУЛ-ООЛ.

Улуг-Хем районунун «Кызыл тул» колхозтун хову бригадалык бригадари.

Ажаап алышыкчынын темпизин дүргөдөдиринче

Ажаап алышыкчынын доозарынын шийтирилги үзө ам каш-ла санын хонуктар артак.

Сүт-Хөл районуң Сталин аттыг көдөз ажил-агый артелинде (даргазы Капкаанак) шөлдеринде бир боду чорурду комбайн, тараа кестирер 4 машина, 113 кижини, бир молотылка болгаш ажаап алышыкчынын өске-даа чепсек-херекселдери ажилдап турар. Бо бүгү күштөр-биле бо чылын колхозтун ажаап алаа чогуру 525 га тараанын кыска хуусаада ажаап ап болурунун арга хемчеглери бар болуп турар.

Ындыг болза-даа, артелинде баштаар чери бар турар бүгү күштөрүн

шалыпкын болгаш шың организа-стараанындан сентябрь 10-га чедир кезилдени чүглө 40 хуу, күрүңге тараа дужаарынын планын чүглө 20 хуу күзөдир.

Колхозчуларынын күш-ажылын багай организап турарында шөлде ажилдап турар чамдык кижилер ажил нормазын күзөдир турар.

Ажаап алышыкчынын артак санын хонуктарында дүжүттү дүрген ажаап ап, күрүңге тараа дужаалгазын чогуру хуусаада күзөдиринче бүгү күштөрүн мобилизастаары чугула.

О. ХАЛБЫШ-ООЛ.

Четпестерин узуткаар

Эрткен чылдарга бодарга бо чылын Бин-Хем районунун «Өк» совхозунун ховуларында байлактыг дүжүттү совхозтун ажилчыны баштайгы болгаш механизаторлары өстүргенер. Совхоз бо чылын 503 га кызылгасты, 300 га суланы, 97 га арбайны, шупту 1500 га шөлде тараа культураларын тараан. Бир га арбайдан 29 центнер, кызылтастан 20 центнер, суладан 18 центнер ортумак дүжүттү ап турар.

Совхозтун ажилчыларынын, механизаторларынын болгаш көдөз ажил-агый специалисттериниң күжөшкүчүлүгү күш-ажылы-биле өстүрүп каан ол байлактыг дүжүттү чогуур өйүңде чидириг чок ажаап алышыкчынын бүгү күштөрү болгаш аргалары совхозта бар. Партиянын болгаш чазактыг сагыш салышыкчыны-биле совхозта көдөз ажил-агыйнын, эң ылангыя дүжүт ажаап алышыкчынын янзы-бүрү машиналары: 3 «Коммунар», 2 «Сталинец-6», 1 боду чорур, шупту 6 комбайнар, 2 автомашина, тараа кургалаар «Кузбасс» деп бир машина, 2 зерноубульатар, тараа арыгалаар «ОС-3,О» деп бир улуг чаа машина, оон ынай 10 ажыг тергелер, аъттын тараа кестирер 7 машиналары болгаш өске-даа техника бар болуп турар.

Совхозтун бодунуң бар күштөрүнден ангыла Кызыл хоорайдан оон дүжүт алышыкчыныга дузалажыры-биле 70 ажыг кижин, 2 автомашинаны келген болгаш Красноярск крайнын мурнакчы совхозундан эң дуржулгалыг ийн комбайнларын база чорудуп берген.

«Өк» совхоз тараа ажаап алышыкчыныга сентябрь 2-де кирген, Баштайгы 6 хонукта 188 га арбайны, 46 га суланы кескен.

Дүжүт ажаап алышыкчынын баштайгы хүнеринде механизаторларың болгаш ажилчыларынын ортууна мурнакчыларынын саны эвээш эвес. Эң ылангыя комбайнлар Кузнецов, Байыр-оол олар «Сталинец-6» деп комбайнлары-биле хүн-бүрүнүн нормаларын ажыр күзөдир шишаан, ажаап алышыкчынын шынарын экижидип, бедиктен социалисттер хүлээлгелерин ап турарлар. Ол ышкаш тараа кургаладышыкчынында болгаш арыгалашыкчынында ажилдап турар эштер Фунтикова, Демченко, Дамба, Жмак болгаш өскөлөр-даа ажил нормаларын 115—125 хуу чедир күзөдир турарлар.

Оон-биле чергелештир совхозтун дүжүт ажаап алышыкчынында улуг четпестер бар болуп турар. Совхозтун дирекция чери (директору эш Головин) болгаш партия организацианы (секретари эш Дорофеев) дүжүт ажаап алышыкчыныга кончук четпес белеткедиг киргенинде ангыда, ам ол ажилдын чорудулганын дыкха эренгей удуртуп турар.

Совхозтун шөлдеринде ажилдап турар техниканын хөй кезин бедик

бүдүрүкчүлүгү-биле ажилдавайн турар. Ажаап алышыкчынын баштайгы хүнүңде 6 комбайннар ажилдап уңген, оларнын уңун тараа шөлүңге баргаш удур септээр ужурга та-варышкан.

Совхозка дузалажыры-биле Красноярск крайдан чалатырып келген дуржулгалыг комбайнер эш С. Л. Поталкинге хүлээдип бергени «Коммунар» деп комбайнын септелгезин дозулбаанынын ужурундан эш Поталкин ону 3 хүн чедир септээр ужурга таварышкан. Ол ышкаш комбайнер эш Толькинниң «Коммунар» деп комбайнын үргүлчү урелип турганы-биле 2 хүн 16 ганы орунга 2-ле ганы кескен. Өске-даа комбайнлар хүн нормазын күзөдир турар.

Комбайнларын үргүлчү урелип, норма күзөдир турары совхозтун дирекция чери ажаап алышыкчы машиналарынын септелгезин харысалга чок чорутканында.

Ажаап алышыкчында комбайнларын узуткел чок ажилдаарын хандыраарыга совхозтун дирекция чери чугула таарымчалыг байдалдарын тургуспаан. Комбайнларын бастырган тараанын дажырында ажилдап турар машиналар болгаш тергелер чедишпейн турарында комбайннар оларны манап, хөй-хөй эшактарны эрттирип турар. Ылангыя сентябрь 4-те 4 комбайнын тараанын 2 машина, 8 терге 6 километр черге сөөртүп тургаш, күш-чедишпейн турганындан комбайннар ажилдавайн, анаа турар чоруктарга таварыжып турган.

Тараа кезилдизинде комбайнларын ажилы-биле чергелештир шанда тарааны кургалдып арыгалаарында улуг четпестер база бар. Ында база-ла техника бүрүн ажилгатынмайн турар. Тараа кургалаар «Кузбасс» деп машина, өске-даа нарын болгаш бөдүүн машиналар ажилдап турар. Оон ангыда тараа арыгалаар «ОС-3, О» деп бир чаа улуг машина болгаш тараа арыгалаар өске-даа машина техника ажилдавайн турар. Оларга ажилдаар кижини күжү чет-чир-даа болза, оларны ажилдадып шыдавайн турар.

Тараа кургалаар «Кузбасс» деп машина бир дүн-хүнүн иштиңде 40 тоннаны кургалдып нормалыг тургаш, чүглө 20 хире тоннаны кургалдып турар. Совхозтун тараа бастыгар шанында дензи чок болуп турарында тарааны дензилевейн, анаа ла даап салып турар.

«Өк» совхозтун дүжүт ажаап алышыкчынын баштайгы хүнеринде болуп турар улуг четпестерин дарый узуткап, ажилдын темпизин дүргөдөдир, шынарын экижидер дээш бүгү күштөрүн, аргаларын бүдүрүкчүлүгү ажилдаар дугайында совхозтун дирекция чери шыгыны хемчеглерин алыр ужурул. Оон-биле кады район организациаларынын талазындан «Өк» совхозтун дүжүт ажаап алышыкчыныг күш салып, дузалажыры негетинип турар.

М. КАВАА-САРЫГ.

КУШ-АЖЫЛГА ҮЛЕГЕРЛИГ БОЛУР

ВКП(б)-нин XIX съездининге белеткедиг бистиң чуртувустиң күчүлүгү патриоттуг көдүрүлүшкүнү-биле чоруп турар. Массаларнын политиктиг болгаш күш-ажылыч идеякени хүн келер тудум-на өзүң, 1952 чылдын улус ажил-агыйнын планын долдуур болгаш ажыр күзөдир дээш социалисттер чарыш калбарып турар.

Социалисттер чарышга кырикчи-лерин мурнуку одуруунда, ажил-агый болгаш куластар тургузушкунуңа чаа чедишикчи дээш демиселдин авангардышыл коммунисттер—Ленин—Сталиннын улуг партиянын кежигүннери болгаш кандидаттары чоруп турар. Коммунисттер боттарынын бүгү күштөрүн, билгелерин, энергиясын советтин Төрөң чуртувун чаагай чоруп, коммунизм тинилгези дээш берип турарлар.

«Партия кежигүннери күш-ажылды сагылга-чуруму-биле болгаш күжү-биле хамыктын мурнууга чорур ужурул»—деп В. И. Ленин совет эрге-чагыраанын баштайгы чылдарында-ла айтып турган.

Коммунисттер боттарынын үлгери-биле дайын мурнуудагы сталинчы беш чыл планнарнын чылдарында күш-ажылыч маадырлыг чоруктар же массаларын сорук кирип, Ада-чуртунуң Улуг дайынынң берге айылыдыг үезинде быжыг тургушту-гун, эрес маадырлыгын, улуска кызыгаар чокка бараан болурунун үлгериң көргүзүп турганар. Ам совет кижилериниң тайбыг тургузукчу күш-ажылында, коммунисттер тургузушкунун сталинчы программаны амыдарлап кырынга боттандырап дээш демиселде коммунисттер авангардчы ролдул болуп турар.

тарда, машина-трактор станцияларында болгаш совхозтарда—кайда-да партиянын кежигүннери болгаш кандидаттары болза, планнарны күзөдир дээш, ажилдын көргүзүлгелерин шынарын экижидери дээш социалисттер чарыштын эгелекчилери болуп турарлар. Улуг тудуларын коммунисттер чаа техниканы бедик бүдүрүкчүлүгү-биле ажилдаарынын үлгелерин көргүзүп, тудуг шөлдеринде төрүтүп турар бүгү-ле чаа, мурнакчы чүдүлдерин деткип турар болгаш непердир турарлар.

Волга-Донунун судно чорур В. И. Ленин аттыг каналын тудууларынын эш В. Сталинга чагаазында бизнестиң тудуунун ажилчыларынын болгаш инженерлериниң чогадыкчы күш-ажылынын эвээ, күш-ажылыч көдүрүлүшкүнчө сорук кырикчилери партия болгаш комсомол организациалары болуп турган.

Хөй-хөй коммунисттер Социалисттер Күш-ажылынд Маадыры болгаш Сталинчы шаңалдын лауреады аттарын алганар. Чуртта делгем алдарлыг бүдүрүлгө чарткычыларынын аразында—коммунисттер Н. Российский, А. Чуткыс, В. Захаров, Л. Корабельникова, И. Оськин болгаш өскөлөр-даа бар. Коммунисттер тургузушкунун талазы-биле бистиң партиявыстын мурнууда туруп турар чаа сорулгалар болза, партиянын херээ дээш коммунисттерин харысалгазын бедирин, ажил-агыйнын болгаш куластарын бүгү участкаларына оларнын идеякени улам өстүрерин негеп турар. Партиянын өскерткен Уставынын төлөвилели партия кежигүннеринин хүлээлгелерин тодаргайлап айтып-шышаан, коммунизм тургузушкунун оларнын авангардчы ролун улам-на

бедидип турар. Уставтын төлөвилелинде айтып турар партия кежигүнүнүн хүлээлгелеринин бирээн: «Күш-ажылга үлгелериг болуп, бодунуң бүдүрүлгени, ажил-ишчи квалификазын узуткел чокка бедитпишаан, бодунун ажилынын техниказын шингээдип алыр».

Бо негелдени харыялар төлөөдө, коммунисттер каяң-даа, кая-даа күрүңгени эрге-ажыктырын удуртулга болдураар, күш-ажылы болгаш нийтин өнүгүүн коммунисттер өзү-биле көөрүнүң үлгелерин көргүзөр, социалисттер бүдүрүлгени улам хөгжүдөдиринге болгаш быжыгларына дузалаар бүгү-ле чаа, мурнакчы чүдүлдүн деткичизи болуп ужурул. Коммунисттеринин хүлээлгезин—кандыг-даа ажил херекке чогадыкчы эгелээш кижилер болгаш идеякени көргүзөри, социалисттер чарышты бүгү хемчег-биле хөгжүдөри, оон кырикчилерин баштайгы одуруунга турары.

Бүдүрүлгеге авангардчы ролун коммунисттерин боттандыраар дээрге, чүглө оон бодунуң эки ажилдыгы ол эвес, чүглө оон бодунун нормаларын, даалгаларын долдуур болгаш ажыр күзөдир ол эвес, харын база коллективтиң бүгү кежигүннери, бригаданың, цехтин, участоктун бүгү ажилдакчылары нормаларын, даалгаларын долдуур болгаш ажыр күзөдир дугайында үргүлчү сагыш салыры болур. Коммунисттерин бодунун күш-ажылга үлгери болза, оон хөй-ниити, политиктиг ажил-чорудулазынга идеякени-биле, ажилчы чоңнарын коммунисттер кижиздикте-били дүжүр. Коммунисттер болза, массаларнын баштынчызы, хожудал каап турарларга дузалап, оларны мурнакчыларың денгелинде чедир өрү тыртып тургаш, бүдүрүлгени

чайгылыш чок көдүрүлгелеринин организаакчызы болур.

«Социалисттер чарыштын принциви болза, нийти көдүрүлүшкүнүң чеди алыр төлөөдө, хожудал каап турарларга мурнакчыларың талазындан өз хуузунда дузалаары болур»—деп эш Сталин өөредип турар.

Бо принципти шыгынызы-биле болгаш хажыдышыкын чокка сагыры болза, бистиң партияны кадрларывыстың, бүгү коммунисттериниң онза сагыш салыр чүлү болур. Олар болза, массаларны өөредир, массалардан өөренип, чарыштын түнелдерин нийтизи-биле эки денгелдерин болурун хандыраар, бүдүрүлгени мурнакчыларынын дуржулгазын солшутураар чорукту, стахановчу эгелээшкенин бүгү үнелиг чүдүлдерин деткирип, ажилчы чоңнарын чогадыкчы инициатива-зынга шаптыктыг кандыг-даа моюндактары шийтирилди-биле алып тилээр хүлээлгелиг.

Коммунисттер кижини кандыг-даа албан дужаалды болза, бүдүрүлгеге болгаш оон техниказынга өзүлүк мергежири, күш-ажылың бүдүрүкчүлүгүң көдүрүлгениң бүгү-ле чаа кур-күштөрүн тып илереткеш, ажилды киирер, продукциянын шынарын бедидип, бот-өртөң чингелер ужурул. Ажил-агый черлериниң коммунисттеринге ол онза ужуру-дзалиг. Хүлээткен ажил херээң кызымаккай шингээдип алыр деп эш Сталин бистиң кадрларывысты өөредип турар. Чеже-даа резолюцияларын бижизинерсе, кандыг-даа төстөр-биле тангыраглазынгар, бир эвес заводтун, фабриканың, шахтаның техниказын, экономиказын, сандоо-зун өөренип албас болзунарза, ажил-даа үнөмсө, чангыс-аай эрге-ле-даа болбос деп эш Сталин чугаалаан. Эш Сталинниң айтмышкынарын эдербишаан, бистиң кадр-

ларывыс боттарынын ажилынын квалификазын кызымаккачы-биле бедидип турарлар.

Дайын сөөлүңдөгү чылдарда үлгүлүгү, транспорт, көдөз ажил-агый эң чаа дериг-херекселдер-биле байлакшыдыр чечелгенген. 1951—1955 чылдарда СССР-нин хөгжүлгезин беп дугаар беш чыл планынын талазы-биле партиянын XIX съездинин директиваларынын төлөвилели болза, улус ажил-агыйнын бүгү алырларынын техниктиг чепселенишикин улам күштөдирин баш бурунгаар көрүп турар. Коммунисттер бооза, чаа техниканы бүгү үрэн арга-биле шингээдирин болгаш ажилдаарынын үлгелерин көргүзөр, техникти депшилгени хөгжүдөр, эртенниң болгаш бүдүрүлгени ажилдакчыларынын калы ажилдагызын быжыгалаар болг

КОЛХОЗТАР ТУДУУНДА

Ажыл-ишке илерээшнинер

Көшкүн байдалга тургаш коллективтик ажыл-агыйны чедишкенин чорудуп болбас деп чүвени ажылчы чон медресидиг билген. Ол агуула сорулганы боттандырынынга Эрзин районуну ажыл-ишчилери биче эвес чүүлдерин кылып бүдүргөн болгаш улам бедик көргүзүлгө ажилдап турар.

дуртулганын түннелинде август 1-ге чедир районда чуртталганын 30 чаа бажынарны ажылдап кирген. 18 бажынарнын тудуу доозулган.

Колхоз тудуунда

Чөөн-Хемчик районун Ленин аты көдээ ажыл-агый артелинин туду бригадалык артелинин туду-суурунун улам ынай сайырталганы дээш эки ажилдап турар.

решип эгелзэн. Оон-биле кады келир чылдын тудууларына хереглээри-биле 1100 кубометр ыашты белеткен, оон иштинден 800 кубометрин колхоз суурунда сөөртүп эккеп алган.

Хүлээлгезин күүседип турар

Тожу районун «Май 1-зи» көдээ ажыл-агый артели болза, бүдүрүлгө планын өзугар 12 чуртталга бажынарнын тудуу тургаш, 10 бажынарнын туткан, оон иштинден 7 бажынын бүрүн доозуп, 7 өргөн көжүрүп киирген.

Ам 100 баш инек кирер кажаанын тудуун доозуп турар. Баз бүдүрүлгө планын анда анда бир чаа школанын тудуун чүлге кырылаар кылдыр дооскан, ам ол чаа школада колхозчуларнын уруглары өрөнип турар.

КОЛХОЗ ӨНЧҮЗҮНҮН КАМГАЛАЛЫ

Совет тургузугун ыдыктыг болгаш дээп болбас үндезин, бистин Төрзөн чуртувустун байлаанын болгаш мөге күжүнүн дөү, бүгү ажылчы чоннарнын бай шыдалгы, культурулу амыдыралык дөү болур хөй-ниинин социалистик өнчүзүн камгалаарын болгаш быжыгларын СССР Конститүциянын 131 дугаар чүүлү совет хамааты бүрүзүгө хүлээндирип турар.

хоралап турар кижилерге кеземче харысалгазын көргүзөр.

Совет Эвилелинин бүгү будунарында школалар сентябрь 1-де өөредилгезин эгелзэн. Сүт-Хөл районун Суг-Аксы чеди чыл школанын база бодунун өөредилге чылын ол хүн эгелзэн.

Малчыннарнын дуржулгазын калбартыр

Кызыл районун колхозтары бо чылдын чылгынын бажын эрткен чыга удур 105 хуу өстүрерин болгаш кулуну күрүнө планында көрдүгенине болаарга 110 хуу камгалал алырын хүлээнген турган. Ол чугула сорулганын чедип алыры дээш биче эвес хемчеглер алдынган.

чангыс-даа чидирин чокка доруктуруп алган. Ол ышкаш Чкалов атыг колхоз чылгы өстүреринин планын 114 хуу күүсеткен, анда чылгычы эш Маады бо чылын төрзөн 22 белирин кулуннарнын бүрүн камгалалган.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

Көшкүн байдалга тургаш коллективтик ажыл-агыйны чедишкенин чорудуп болбас деп чүвени ажылчы чон медресидиг билген. Ол агуула сорулганы боттандырынынга Эрзин районуну ажыл-ишчилери биче эвес чүүлдерин кылып бүдүргөн болгаш улам бедик көргүзүлгө ажилдап турар.

дуртулганын түннелинде август 1-ге чедир районда чуртталганын 30 чаа бажынарны ажылдап кирген. 18 бажынарнын тудуу доозулган.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

Чөөн-Хемчик районун Ленин аты көдээ ажыл-агый артелинин туду бригадалык артелинин туду-суурунун улам ынай сайырталганы дээш эки ажилдап турар.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

решип эгелзэн. Оон-биле кады келир чылдын тудууларына хереглээри-биле 1100 кубометр ыашты белеткен, оон иштинден 800 кубометрин колхоз суурунда сөөртүп эккеп алган.

АГРОНОМУГ СУМЕ

Ушкан тарааларны ажаап алырын организастаары

Колхозчуларнын болгаш механизаторларнын кызымаккай күш-ажылынын ачызы-биле бистин областын дыка хөй колхозтары элбек дүжүттү өстүргөн.

эзы яны-бүрү талаже болур. Таргаторларнын кызымаккай күш-ажылынын ачызы-биле бистин областын дыка хөй колхозтары элбек дүжүттү өстүргөн.

Областын чамдык районнарында чаас-бораннын үргүлчүлөп турганын дай сывы узуп үнгөн чаагай тараалар ужуп чыдыптар чорук элзэн хөй черлерде таваржып турар.

Тарамык ушкан тараанын бажы черге четкен азы черден ырак эвес турар. Мындыг таварылгада комбайн агрегаты ужуп чыдыпкан тарааны удур чоругура комбайнын мотовилоу чыдыпкан унарны улам эктирер, ынаагаар комбайнның кезер аппараты тараа баштары окура кезер болгаш ол баштар черге төктүп дүжөр.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

Чөөн-Хемчик районун Ленин аты көдээ ажыл-агый артелинин туду бригадалык артелинин туду-суурунун улам ынай сайырталганы дээш эки ажилдап турар.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

решип эгелзэн. Оон-биле кады келир чылдын тудууларына хереглээри-биле 1100 кубометр ыашты белеткен, оон иштинден 800 кубометрин колхоз суурунда сөөртүп эккеп алган.

КОЛХОЗ ТУДУУНДА

Көшкүн байдалга тургаш коллективтик ажыл-агыйны чедишкенин чорудуп болбас деп чүвени ажылчы чон медресидиг билген. Ол агуула сорулганы боттандырынынга Эрзин районуну ажыл-ишчилери биче эвес чүүлдерин кылып бүдүргөн болгаш улам бедик көргүзүлгө ажилдап турар.

дуртулганын түннелинде август 1-ге чедир районда чуртталганын 30 чаа бажынарны ажылдап кирген. 18 бажынарнын тудуу доозулган.

Бүгү чуоттарның тайбың талалакчыларыңга тайбың камгалалының бүгү-корей конференциязының кыйгыры

ПХЕНЬЯН. Тайбың камгалалының бүгү-корей конференциязы бүгү делегейде тайбың дээш демиселчилерге кыйгыры үндүргөн. Бнда чуугаалап турары:

Тайбыңга ынакшылдыг корей улус ийи ажыг чылда холунга боозун тудуп алгаш, бодунун төрөөн чуртунун хосталганын болгаш хамаарышпас чорун маадырлы-биле камгалат турар. Даштыкы эжелекчилер тергииде турар үеде улустун хосталганы болгаш хамаарышпас чорун, оң тайбың болгаш аас-кежиктиг амыдыралы турбаан болгаш турбас-даа деп чүвени хосталгага ынакшылдыг корей улус билип турар. Моон мурнунда бистин улустун америк-агли эжелекчилерге болгаш Ли Сын Маннун хоралакы бөлүүнге удур эрестиг болгаш маадырлыг демиселчилер турар.

Хостуг Корея дээш бистин демиселин болза, тайбыңга ынакшылдыг улустарының бүгү делегейге тайбың дээш ниити демиселин кезээ болур деп чүвени бистин улустун билип турар. Дээрбедекчи америк империализм болза, бистин чуртувусту эжелеп алырын, оң хосталганын болгаш хамаарышпас чорун чок кылырын, бистин улустун кулаанынын, тайбыңны үрээрин болгаш Азияга дайынны алгыдарын оралдажып турар. Америк эжелекчилер боттарының кем буруулуг сорулгаларын чедип алыр дээш, дайын чорударының эн-не хоралыг чепсектерин болгаш аргаларын ажыглап турарлар. Тайбың хоорайларын болгаш суурларын араатанзыг бомбалап, херэженнерин, кырганнарны, бичин уругларын өлүрүп хыдып, Корейаны улустун армиязынын болгаш кыдат эки-турачыларын туттурган шериглерин америк лагерлерге дорамчылап, этеп, массалы-биле өлүрүп, кижилерин массалы-биле өлүрерин чепсектерин — бактериологтук болгаш химиктиг чепсектерин, чалбышталдырар бомбаларын болгаш өскелерин-даа ажыглап турары—агрессорларнын үндүлдүп турар эн-не хоралыг чоруктары ол.

Тайбыңчыдылга дугайында чуугаалакчыларнын саадатышпаан, америк эжелекчилер Азияда чөрүлдээни калбартырын оралдажып, Корейаны тайбың чоңугаа удур өлүрүкчү чорукту күштелдирип турарлар. Корейаны тайбың чоңун өлүрүп хыдырынын дүржөк планнарын ол чорук херечилеп турар. Ол чорук болза, Соңгу Корейаның 78 хоорайларын агаардан бомбалаашкын-биле чок кылар деп бодал турарының дугайын генерал Кларктың штабын чарлаан соонда билидиги апарган. Бүгү чурттарның чагай сеткилдиг кижилерин удурланып турза-даа, америк генералдар ол кем-буруулуг планнарын ол өзүгаар чүгү-даа барымдаалавайн боттандырып турар. Соңгу Корейаның тайбың хоорайларыне болгаш суурларыне чүс-чүс тсна чаза телсир болгаш чалбышталдырар бомбаларын америк самолёттар хүн-бүрү октап турар. Америк самолёттарнын араатанзыг бомбалаашкынын каш-каш фактыларын оон-даа ынак көргүзүп турар.

Кыйгырында чуугаалап турары болза, америк эжелекчилер чүгү хоорайларын араатанзыг өзү-биле бомбалап турар эвес, харын база Соңгу Корейаның муң-муң көдээ суурларын, чурттакчылыг улуг, биче черлерин, дагларда тус-тус суур-жугаштарын бомбалап, шөлдерге ажылдап турган тараачынарны өлүрүп турарлар. Бистин улустуну аш-биле чок кылар дээш, олар көдээ ажыл-агый культураларының тарылгаларын узуткап турарлар. Американың агаар дээрбечилери бистин девискээривисче калдыг дошкун ужудушкуннары-биле Соңгу Корейаны куруг чер болдураарын болгаш оң чоңун чок кылырын оралдажып турарлар. Америк империализм Корейда өскүткен дайынның оңуга тайбың чоң хүн-бүрүдө ханын төп, чүс-чүс болгаш муң-муң кижилер өлүп, корей хоорайлар, суурлар үрелип, өртенип, аргагыштар болгаш садтар хуожталып, тарылга шөлдери, плантациялар узуткатынын турар.

Соңгу Корейаны кадыг дошкун болгаш араатанзыг бомбалап тургаш, тайбыңга ынакшылдыг корей улустун удурланышыкыне күзөл сорун америк эжелекчилер сыгарын оралдажып, Паньмынчонда чуугаалакчылыктын чөптүг эвес негелдери корей улуска оонарын оралдажып турарлар. Ынчалза-даа эжелекчилерин калдыг-даа хоралыг бак чоруктары бистин улустуну диск кырынга сөгүртү олдуруп шыдавас. Эжелекчилер хоралыг бак чоруктарын хөйү-биле үүлөткен тудумна, бистин улустуну агрессорларнын көөр хөөн чок чорук, килени улам-на өзүп турар. Бодунун төрөөн чуртунун алдарын, хосталганын болгаш хамаарышпас чорун, тайбыңны камгалаар дээрн чайгылыш чок шиптрлин хүн-бүрүдө-ле дыңзып турар.

Эргин өнүктөр, бүгү делегейге тайбың дээш демиселчилер! Холду сула салып алгаш, тайбыңны манап болбас, ону илдепкейи демисел чокка чедип шыдавас деп чүвени бистин улустуну ханын-биле билип турар. Бир эвес улустар тайбыңны камгалаарының херээн боттарынын холунга алыр болгаш ону туюлууга чедир камгалаар болза, ам тайбың камгалаатынган болгаш быжыгылаатынган турар деп чүвени Корейаның улусту эки билип турар. Тайбың дээш силерин демиселдер, силерин акы-дунма сагыш-сеткил катыштарынар болза, төрөөн чуртунун хосталганы болгаш хамаарышпас чорун дээш, Корейга тайбың дээш база Ыракы Чөөн-чүккө болгаш бүгү делегейге тайбыңны камгалаары дээш чөптүг демиселге тиелелени чаалап алырынче Корейаның бүгү эр, херэжен патриоттарын сорук кирип турар.

Американың Корейда хоралыг чоруктарын доп-доруан соксадыр, Корейда дайынны соксадыр, даштыкы шериглерин Корейдан үндүрүп дээш шимчээшкыни улам-на калбартырынче силерни кыйгырып тур бис, эргин өнүктөр. Силер бистин кыйгырышыкыне изини-биле хүлээп ал, корей айтырыгы тайбың арга-биле дүрген-не шиптрлерин дээш корей улустун чөптүг демиселинге дузалажыр талазы-биле хемчеглерин аларынарны быжыгы-биле илдеп турар бис. Корейда дайын чорудуп турар агрессияның күштерин тайбыңны тиелээри болза, Азияга-даа, делегейге-даа тайбыңны камгалаарының херээнге улуг салышкын болур. Корей улустун бо хүн таваржып турары хилинчектиг чорукту силерин чурттарына арга болдурбас төлөөдө, агрессияга удур, тайбың дээш демиселди улугу-биле калбартынар. Делегейин чаа империалистиг дайынны белеткеп турар америк дайын кылсыкчылары кижененер! Дайынны тайбың тиелээр!

Тайбың камгалалының бүгү-корей конференциязы. 1952 чылдың сентябрь 8. (СЭТА).

Кыдаттын нөдээ суурлары нөдүрлүүшкүндө

ПЕКИН. Чер реформазын чоруктарының түнелинде тараачынарнын амыдыралы үндизини-биле кижизен деп «Гуанминжибао» солун демделеп турар. Көдээ суурларнын экономиказы хүн бүрү быжыгып турар. Тараачынарнын политика талазы-биле идеикейи чорун өзүп турар. Културга болгаш эргин-билде оларнын сонургалы улуг апарган. Көдээге библиотекалар тургузарыне улуг кичээнгейни улустун чааза салып турар. Четче эвес медээ өзүгаар алырга, Соңгу-Чөөн Кыдатта 4900 көдээ библиотекалар, Төп-Мурнуу Кыдатта — 3100, Соңгу Кыдатта — 4 муң хире, Чөөн Кыдатта — 1500 библиотекалар тургустунган.

„Кол чуул — тайбың!“ Дөпшилгелиг партиядан президентиге кандидат Холлинэннин радио дамчыштыр чуугаазы

НЬЮ-ЙОРК. Дөпшилгелиг партиядын президентиге кандидат Холлинэн радио болгаш телевидение дамчыштыр бүгү чуртка кыйгырып кылып чүве чуугаалаан. (Ол, телевидение болгаш радионун монополиядары-биле үш айларнын дургузунда кадыг-берге демиселдин соонда радио болгаш телевизор дамчыштыр чүве чуугаалаар эргени алган). Холлинэн бодунун чуугаазына «Калдык бир ыраккы үенин болдунар болдумас тайбынын эвес, а Корейда дайынны доп-доруан соксадырын» негеп турар тайбынын партиязын деткирипче америк улусту кыйгырган. Республиканың болгаш демократтыг партияларнын кандидаттары чүгүле тайбын негелдизине калдык-даа харынын берип шыдавас болгаш Корейда дайынны соксадыр сорулга-биле чүгү-даа саналдап шыдавас эвес, харын олар дайынны үргүлчүлээринин болгаш калбартырын дугайын тайбыны-биле чуугаалап турарлар деп Холлинэн чуугаалаан.

Холлинэннин оон ынак чуугаалааны болза, дөпшилгелиг партия дугурушкан хамаарышпас шугумну барымдаалап, Корейда болажыкшыкыни доп-доруан соксадыр дээш, туттурган шериглерин дугайында айтырыгы дайын чорудушкуннарын соксатканынын соонда хамааты кижилерин чуугаалажып көөрү дээш туруп турар. Оон уламчылап чуугаалааны болза, Корейда дайынны «бо хүн доруан-даа соксадып болур. Дайынны соксадыр дээр болза, телефонун даажы Ак бакындан Корейге чедери-ле четчир».

Оон соонда Холлинэн бодунун намдарын допчузу-биле чуугаалаан. Оон айтканы болза, оон адазы англи помещиктерден Катышкан Штаттарче дээш чедер берген ирланд тарваачын болур. Холлинэннин чуугаалааны-биле алырга, ол «чөптүг эвес болгаш ден эргелиг эвес чорукка удур демисежир чорукту» ачазындан ызыгуур салган билип алган.

Катышкан Штаттарны ам чорудуп турары дайын программасының дугайында чуугаалааш, Холлинэннин айтканы болза: «Бо-чепсегеленишкыниң программасына чыл бүрүдө 65 миллиард доллар чарыгдатынар. Ол болза, хүн-бүрүдө-ле 175 миллион доллар херек болуп турар. Ынчалза-даа Эйзенхауэр-даа, Стивенсон-даа ол хемчээл чок ядларды чарыгдалды бичи-даа кызырырын саналдаван. Ол ашканы силерни карманындан уштуп ал, силерниң шалыкындан үзүп ал турар. Ол чорук ашканын өртөөн күдуладып, амыдыралга эргежөк чуугула чүүлдерин өртөөн дыка улгатырган. Эң ылангыя дайын эгелээниден бээр аш-чөм өртээ 30 хуу улгаткан. Корейда дайын эгелээниден бээр үндүрүп 74 хуу улгаткан. Кончаа база улгаткан. Корейда дайын эгелээн үеден бээр корпорациялар бодунун кончаазын 16 миллиард доллар чедир улгатыр турар».

Оон ынак ам бо-чепсегеленишкыне чарыгдал турар хөрөнгелин тайбын сорулгага канчаар ажыглап

(СЭТА).

Герман Демократтыг Республиканың улус палатазының даргазы Дикманн Бонн парламентизинин даргазы Элерске телеграммазы

БЕРЛИН. Герман Демократтыг Республиканың Улус палатазының даргазы бонн федералдыг парламентинин даргазы Элерске сентябрь 9-та телеграмма чоруткан, ында чуугаалап турары болза:

«Герман Демократтыг Республиканың Улус палатазы 1952 чылдың сентябрь 5-те силерге болгаш герман федералдыг парламентинин президиумна, федералдыг парламентинин бүгү депутаттарына бижик дамчыдып бээр хүлээлгелиг депутаттарының составына Герман Матери, Отто Нушке, доктор Карл Ханан, Генрих Ханан болгаш Эрист Гольденбаум оларны сонгаан. Ол бижикте болза, демократтыг тайбынга ынакшылдыг болгаш хамаарышпас күрүне кылдыр Германияның чангыс аай чорунче оруктуң айтырыгына ниити герман киржилгениң дугайында, а ол ышкаш хостуг бүгү-ниңи герман сонгудаларны эрттиреринин дугайында бот-боттары билчир

Элерстин хары телеграммазы

БЕРЛИН. АДН агентилелинин Бонндан медээлеп турарын өзүгаар алырга, барын герман парламентинин даргазы Элерске Герман Демократтыг Республиканың Улус палаталарының төлээлерин сентябрь 22-де хүлээп алырын Герман Демократтыг Республиканың Улус палатазының даргазы Дикманга чоруткан телеграммасында дыңнаткан.

(СЭТА).

болурун Холлинэн көргүскөп.

«Дөпшилгелиг партия тайбың дугайында айтырыгы 1952 чылда эң чуугула айтырыг болур деп санап турарын Холлинэн чуугаалаан. Бистер—тайбынның өзүлүг чангыс шын партиязы бис, чүге дээрге, ам болуп турар дайынны—Корейда дайынны соксадырынның программасын чүгүле бис саналдап турар бис. Бистер—тайбынның карачангыс ылаптыг шынчы партиязы бис, азы республиканчыларнын болгаш демократтарнын ийи партиязы программасын Американы оон-даа артык коргунчуг дайынның оруунче хаара тудуп кирир. Кыдаттын, Чөөн Европаның болгаш Совет Эвилелениң улустарына оларнын кандыг эрге-чагырганын хевирин шилди алырын бистер айтып бербес бис... Дайынны күзевейн турар улусту дайынче албадап кирибишаан тургаш, өнүктөрүни тып алары азы эвилелчилерин кирип алыр болдумас. Ынчалза-даа республиканчылар болгаш демократтар улусту дайынче албадап турарлар».

Оон соонда Европа чурттарына чораян эезинде чер болганда ханада: «Американын, чурттунарже чанып чорунар» деп чүгү-биле бижээни көргөни Холлинэн чуугаалаан. Оон негеп чуугаалааны болза, «Американын, чурттунарже чанып чорунар!»—деп эсе делегейин улустарының негелдиз апарган, а делегейде америк солдаттар болза: «Бистер чүге мында бис? Чаныкшап тур бис» деп айтырыгы боттарына салып турар. Республиканың болгаш демократтар бо-чепсегеленишкыне оларнын чарыгдал турар миллиард-миллиард доллары биске эвилелчилер тып эккээр деп биске чуугаалап турарлар. Ол миллиардтар биске чүгү эккелгенил? «Американын, чурттунарже чанып чорунар» деп негелде бистин чуртузуса кайы хире күштү, кандыг айымылды албадап турары?»

Дөпшилгелиг партиядын санаалдап турары Германияны болгаш Японияны каттап чепсегелээрин соксадыр, атомнуг чепсекти хоругдарын, океан ынында базалардан америк черини демир келдиртиринин негелдизин болгаш эн ылангыя бүгү чөгүлдээлери тайбың арга-биле таарыштарынын дугайында чуугаалакчышкыны кылгырынга бери күрүлелерин конференцияны чыыдырар дугайында негелдени кирип турар тайбын программасын Холлинэн база чуугаалаан.

Мурнуу штаттарда чоруп турар, демократтыг партияда хамааржып турар сөөк-язы ылгакчыларын—изини-биле деткип тура болгаш тайбынның партиязы—дөпшилгелиг партияны деткирипче оң кыйгырып турар негрлеринин салым-чолунга өскөрүлүкчү дээш ийи эрл партиязыны буруудалып турар Шарлоту Басты дөпшилгелиг партиядан орабакчы дарганын хүлээлгелиг кандидаттыңа Холлинэн ийди үндүргөн.

(СЭТА).

Корейда болушкуннар

ПХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканың Улустун армиязының Кол командьлалынын сентябрь 11-де медээлээни болза: Корейаның Улустун армиязының катыжышкыны кыдат улустун эки-турачы кезектери-биле кады америк-агли эжелекчилерге болгаш гисыманчы шериглерге удур камгалалдын тулчушкуннарын эрги турарга чорударын үргүлчүлөп турар.

Сентябрь 11-де адыгы-аңчыларнын отрядтары дайыннын ийи самолёдуң андара аткан болгаш бар самолётту үрей аткан.

(СЭТА).

ПХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканың Улустун армиязының Кол командьлалынын сентябрь 12-де дамчыткан медээзинде чуугаалап турары болза, Корейаның Улустун армиязынын катыжышкыны кыдат улустун эки-турачы кезектеринин сырый детким-чези-биле дайынга удур камгалалдын тулчушкуннарын чорударын үргүлчүлөп турар.

Сентябрь 12-де адыгы-аңчыларнын отрядтары дайыннын ийи самолёдуң андара аткан болгаш бар самолётту үрей аткан.

(СЭТА).

Жоржи Амадунун суд истелгезинин соксааны

МОНТЕВИДЕО. «Импrensa популяр» деп бразиль солунун медээлеп турары-биле алырга, прокурор Маркес Де Соузуң дилээни өзүгаар Жоржи Амадуга удур каш айларда туруп келген истелге херээни соксадыр деп бразиль шиткекчи Коста-Эсильва дужагаан.

Амадунун «Тайбынның чурттарында» деп номунун парламентинин делегаты ол номну Бразилияга ажык садарын хоруглааны хоойлу өзүгаар болбаан деп шиткекчи чарлаан болгаш полициянын хураап алганы номнун экзмплярларын дедир эгедип бээрин медээлээн.

Ол ажыл-чорудулганы соксаткан чорук болза, бистин чуртувустун демократтыг күштеринин тиелгези болур деп «Импrensa популяр» солун бижип турар. Ол чорук болза, фашисчи хоойлуларны ажыглаарына гадур база патриоттарын болгаш демократтарын язы-бүрү хевир-биле истеп-хынаарына удур, а ол ышкаш Луис Карлос Престетин чүдөк-бузар суд истелгезинге удур моон-сонгааргы демиселге идиг болуу-журлуг деп солун бижип турар.

(СЭТА).

МОНТЕВИДЕО. Парлалганың медээлеп турарын өзүгаар алырга, Уругвайнын элээн каш экономика адырларынын ажылыч чоннары ажыл төлевири бидери болгаш өске-даа негелдери хандыраарын чедип алыр дээш демиселди чорудуп турар. «Эль пинас» солунун медээзин өзүгаар алырга, сентябрь 8-те чурттуң эн улуг неставы бүдүрүлгези болур «Фабрика насональ де альпаргата» ажылчынарнын ажыл-соксадышкыны эгелээни. Бо бүдүрүлгө болза, американын хыналдазынын алаанда туруп турар. Ажыл төлевири 30 хуу улгатырынга бүдүрүлгө эзелеринин ойталааныга удурланышыкының демдээ кылдыр ажалчынар фабриказы ээлеп алганыр.

Радио болгаш электрин аппаратураларының бүдүрүлгезинин болгаш чыылазынын талазы-биле бүдүрүлгелерин ажылчынарнын ажыл-соксадышкыны 19 хуу үргүлчүлөп турар. Сентябрь 10-да тудуг ажылчынарнын ажыл-соксадышкыны эгелээни. ДЖАКАДТА. Ажыл төлевири кудузунга болгаш ажылчынарнын ажалдан массалы-биле үндүрүп турарына, күш-ажылдын калдык-берге байдалдарына удурланган ажылчынарнын шимчээшкыни Индонезияда калбарып турар. Индонезиянын Джакартада «Гаруда» деп ужар-чүлү компаниязында 31 ажылчынарны ажалдан үндүргенине удурланган, 1500 ажылчынарнын ажал соксадышкыны сентябрь 9-та болган.

Сурабая порттун ажылчынары болгаш далайжылары сентябрь 19-та ажыл соксадышкыны кылыры чарлаан. Август 28-тен 30-ге чедир Суматранын соңгу талазында «Саунт себеран» деп каучук плантациязынын 300 ажылчынары «олура соксадышкыны» эрттиргенер. Август 30-де Танджок-Прюкада нефть үлөтүрүүнүн ажылчынарын проф-эвилели ажал-соксадышкыны чарлаан.

(СЭТА).

Японияда ажылчынарны ажалдан массалы-биле үндүрүп турары

ТОКИО. Улетпүрүн дыка көй бүдүрүлгелерин ажал чок агаа тургусканынын түнелинде ажылчынарны ажалдан массалы-биле үндүрүп ужулга таваржып турар деп Киода Цусин агентилели медээлээн.

(СЭТА).

Чижээ, «Минун кагаку», «Нихон сода» болгаш «Ходагай кагаку» деп химия компаниялары 20 хуу ажыг ажылчынары ажалдан үндүрүп турар.

(СЭТА).

Харысгалалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

ТРАХОМА—КАРАКТЫҢ ХАЛДАВЫРЛЫГ ААРЫ

Бир эвес эмнетпес болза, согураып болур. Ниити аржыкыл-биле чотунманар база ниити орун-дөжекке удурвар. Ол ышкаш ниити чунар-демирден чунманар. Хириг холунар-биле карактары нар чотпанар! Холдарынары үргүлчү чунар. Трахома үр үеде эмнээрге эмнетип болур. Санитар-чырыдышкынын Тыва область бажыкы.

Главкинопрокаттын Тыва конторазы областың кино экраннарынче

Чая маадырлар дугайында тоожу деп чаа уран-чечен кинону тарадып үндүргөн. Пекинин киностудиязы 1950 чылда бүдүргөн. Главкинопрокат 1952 чылда үндүргөн.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шетякын кудунчуг, бажың 7. ТЕЛЕФОННАРЫ: Харысгалалыг редакторнун 3—62, харысгалалыг редакторнун оражатчынын, партиязы амыдырал, культура амыдырал болгаш уран-чүлү калдистеринин —3—88; харысгалалыг секретарынн 4—98; пропаганда болгаш агитация, көдээ ажыл-агый, үлетпүр болгаш транспорт, чааза калдистеринин —3—68, иштики информация, бухгалтерияның —3—65.